

Marie Krásová

**Příběh ženy, která zažila na vlastní kůži hrůzy fašismu i komunismu
a přesto si dokázala užívat nádheru života**

Maturitní fotografie

Se sestrou Věrou a tatínkem

Rodiče

Marie Krásová se narodila 13. února 1934 v Mladé Boleslavi. Se svou o dva roky mladší sestrou Věrou vyrůstala v rodině sedláka v Kněžmostě. Její rodiče - Marie a Arnošt Knoblochovi - vlastnili hospodářství o 15 hektarech. Děvčata musela od dětství pomáhat doma, ve chlévě i na poli. I přesto jim zbývala spousta času k dětským radovánkám a hrám s kamarády. Do obecné školy chodila Marie čtyři roky v Kněžmostě.

S vděčností vzpomíná na pana učitele Dvořáka, který se ani v těžkých letech války nebál vyprávět dětem o významných osobnostech našich dějin, zpíval s nimi české písně a učil je milovat vlast. Od pěti let chodila cvičit do Sokola. Měla štěstí, že cvičitelka Fanyňka jim předávala stejné ideály jako pan učitel. Bylo jí něco přes čtyři roky, když zažila, jak se od hranic vraceli domů demobilizovaní vojáci. Dodnes si pamatuje, že několik nocí jeden přespal u nich v kuchyni. Maminka mu pak na cestu dala jídlo. V rodině se občas vzpomínalo na strýčka Václava, který jako dvacetiletý zahynul

někde na východní frontě. Babiče, jeho mamince, puklo ze zármutku srdce. Proto, když se schylovalo ke druhé světové válce, bylo všem jasné, že nastanou zlé časy. Rodina tajně poslouchala Londýn, četly se české knihy, hlavně Jirásek, vzpomínalo se na Husa, na Komenského, na Masaryka. Kdo mohl, pomáhal partyzánům. Do vesnic vysílali partyzáni své spojky, kterým lidé pro ně dávali, co mohli. Někdy to bylo jídlo, jindy ošacení či obuv.

Hospodářství Marie a Arnošta Knoblochových

Marie Krásová vzpomíná na událost, k níž došlo asi rok před koncem války. Tehdy se tatínek vrátil z pole dříve než obvykle. Pod hromadou sena schovával muže, který utíkal z Prahy před gestapem. Cestoval přes pole a louky, úkryt hledal v lesích. Byl vyčerpaný, hladový a měl strach. Přenocoval, dostal najíst a nějaké zásoby s sebou. Spojka ho odvedla k partyzánům do příhrázských lesů.

Věra a Marie s tetou a strýčkem během války na zahradě u domu

Nejdramatičtější chvíle zažila Marie na konci války. Němci hnali přes vesnici zástupy zajatců různých národností, byli mezi nimi Angličané, Francouzi, Rusové. Byli zbědovaní, hladoví, nemocní, někteří se sotva vlekli. Pomáhali si navzájem, podpírali se. Na noc je Němci zavírali do stodol, aby jim nikdo neutekl. Lidé z vesnice s nimi soucítily, vařili pro ně v kotlích jídlo, nejčastěji bramboračku. Pokud se rodina zaručila, že zajatce do rána pohlídá, mohl přenocovat u nich, vykoupat se, vyspat se v posteli. I Mariina tetička se strýčkem se takto postarali o jednoho anglického důstojníka. Slíbil, že se po válce ozve, ale zřejmě zahynul, než se dostal do své vlasti. I dětem bylo zajatců líto. Z oken jim Marie s Věrou házely chleba a jablka, oni to sbírali po zemi, chytali a hltavě jedli. Na očích jim bylo vidět, jak jsou vděční. Mlčeli. Třáslí se strachy. Hlavně německých pušek však mířily na dívky. Ty se zalekly, maminka rychle okno zavřela a událost nakonec proběhla bez incidentu.

Brzy na jaře v roce 1945 si děti hrály na plácku před sousedním domem – cukrářstvím. Pozorovaly, jak odjíždějí celé německé rodiny na vozech tažených koňmi či kravkami směrem na Mnichovo Hradiště a asi i na Mladou Boleslav. Doprovázeli je němečtí vojáci. „A my, nerozumné děti, jsme se jim vysmívaly a dělaly posunky. Vojáci pochopili... Začali střílet. Vtom vyběhla paní Pažoutová, měla mezi námi tři děti, a zahrnala nás do domu. Tam jsme dostali za vyučenou. Hubovala a rozdávala pohlavky. Díry po kulkách byly v omítce ještě dlouhá léta.“

Začátkem května projížděli Kněžmostem první vojáci Rudé armády. Lidé trhali šeráky, dávali je vojákům, vítali je, radovali se. Děti zastavovaly auta, lezly na ně, přes slídová okénka gazíků líbaly osvoboditele. Jenom tatínek malé Marie byl už tenkrát skeptický. Už tehdy tvrdil, že u nás budou kolchozy a že se ani nenadějeme a budeme v jejich područí. Bohužel se nemýlil.

Dům, u něhož němečtí vojáci stříleli po dětech

*Stavení Knoblochových dnes
Z těchto vrátek vyhnal tatínek první agitátory*

Tatínek v květnu 1945

Rodiče při práci

Brzy přišel rok osmačtyřicet se všemi hrůzami soudů, vězení a poprav. Nastala padesátá léta a zabírání soukromého majetku. I když prvního agitátora vyhnal tatínek vidlemi, osud většiny sedláků se jim nevyhnul. Dva největší sedláci v Kněžmostě byli během dvou dnů vystěhováni, rodinu Knoblochových zachránilo před podobným osudem zřejmě to, že byl tatínek těžce nemocný. Onemocněl tuberkulózou, dlouhá léta strávil v nemocnicích a sanatoriích. Rodině sebrali komunisté pole, zemědělské stroje, některé téměř nové, vyvlastnili, co se dalo. Nejtěžší pro všechny bylo rozloučit se se zvířaty, hlavně s koňmi. Loučení s milovanými kobyilkami Lenkou a Olinou, které každé léto chodili plavit do nedalekého rybníčku, všichni oplakali. Maminka s tatínkem byli zaměstnáni v jednotném zemědělském družstvu. Mzdy byly velice nízké, asi dvě koruny za jednotku, takže měsíční výplata činila většinou 300,- korun. Lidé dřeli, ale čekalo jen živoření.

Po válce začala Marie Krásová navštěvovat osmileté Gymnasium v Mladé Boleslavi, kde v roce 1953 odmaturovala. Přihlásila se na Filologickou fakultu Univerzity Karlovy. Předseda komise, profesor Vladimír Šmilauer, ji seznámil s obsahem posudku. Ze školy byl výborný, z ČSM špatný, byla označena jako pomahačka imperialistů, která nemá ráda lidově-demokratické zřízení. Přesto byla přijata na základě výborně složené zkoušky a čtyři roky studovala obor český jazyk – ruský jazyk. Ráda vzpomíná na přítelkyni ze studií, spisovatelku Boženu Šimkovou, autorku knihy Krkonošské pohádky, se kterou se stýkala ještě dlouhá léta, na návštěvy divadel, především operních představení.

Gymnasiální léta

Maturantka

Vysokoškolská studentka

Mezitím se Marie vdala a čekala dítě, a tak byla nucena studium přerušit. Protože ve druhém ročníku musela podepsat prohlášení, že půjde po skončení studia učit, nastoupila jako učitelka v Bakově nad Jizerou. Později učila v Sobotce, po mateřské dovolené v Branžeži, tam ředitelovala v jednotřídce, v Mnichově Hradišti a čtyři roky v Kněžmostě. Od roku 1963 až do důchodu učila v Dolním Bousově. Mezi žáky byla velmi oblíbená, dodnes na ni rádi vzpomínají.

Jedni z prvních žáků MK v Dolním Bousově

Ve třídě – 60. léta

V 60. letech se situace uvolnila a lidé začali věřit v lepší poměry. Ranou pro všechny byl 21. srpen 1968. Přes vesnici začaly jezdit ozbrojené kolony, vojáci seděli na vozech, samopaly namířené do všech stran. Ani to Marii Krásovou neodradilo od toho, aby vycházela před dům, volala na vojáky, že jsou okupanti a že se mají vrátit domů. Slova doprovázela zdviženou pěstí. Od prvních dnů okupace se začaly sbírat podpisy proti okupaci sovětských vojsk. Prohlášení i s podpisy se posílala do Prahy na Hrad. Do této akce se na Bechově zapojila i paní Krásová. Doufala, že jednou musí konec okupace přijít. Na dobu těch jednadvaceti let nerada vzpomíná. Samozřejmě, jako většina lidí, přivítala rok 89 a následující události s nadšením. Je velice ráda, že se pádu komunistického režimu a obnovení demokracie se dožil alespoň její tatínek a že její vnučata a pravnoučata mohou žít ve svobodné zemi.

Rodiče Marie Krásové s vnučkou na její svatbě v roce 1979

Marie Krásová si i ve vysokém věku 85 let dovede užívat života. Hodně čte, luští ty nejtěžší křížovky, poslouchá vážnou hudbu, jejíž je velkou milovnicí a znalkyní, zajímá se o dění kolem, občas se vypraví na výlet, věnuje se svým dvěma pravnoučatům, kterým vypráví zážitky z dětství a se kterými si hraje, učí se s nimi a předává jim své zkušenosti.

Marie Krásová s pravnoučaty v roce 2017